

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā. Nr. 1.7-1/543
Uz 06.04.2021. Nr. b/b

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai

Par konsultāciju dokumentu

Konkurences padome (turpmāk – KP) ir iepazinusies ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – SPRK) sagatavoto konsultāciju dokumentu par sistēmas pieslēguma noteikumiem elektroenerģijas sadales sistēmai un grozījumiem sistēmas pieslēguma noteikumos elektroenerģijas sistēmas dalībniekiem (turpmāk – Konsultāciju dokuments) un sniedz turpmāko viedokli par Konsultāciju dokumentā iekļautajiem secinājumiem un priekšlikumiem, kas attiecas uz atsevišķu pieslēgumu ierīkošanas procesu (veidu) – pieslēguma atjaunošanas un tehnisko parametru maiņas – regulējumu.

Konsultāciju dokuments satur skaidrojumu par normatīvā akta izstrādes nepieciešamību, kā rezultātā ir izstrādāts SPRK lēmuma projekts “Sistēmas pieslēguma noteikumi elektroenerģijas sadales sistēmai” (turpmāk – Noteikumu projekts), kā arī lēmuma projekts “Grozījumi Regulatora 2018. gada 27. marta lēmumā Nr. 1/7 “Sistēmas pieslēguma noteikumi elektroenerģijas sistēmas dalībniekiem”” (turpmāk – Grozījumu projekts).

Kā secināms no Konsultāciju dokumentā ietvertās informācijas, SPRK piedāvātā normatīvā regulējuma mērķis ir pilnveidot SPRK 27.03.2018. pieņemtajā lēmumā Nr. 1/7 “Sistēmas pieslēguma noteikumi elektroenerģijas sistēmas dalībniekiem” noteiktos procesus. Noteikumu projekts sagatavots ar mērķi pilnveidot un vienkāršot pieslēguma ierīkošanas procesu, lai nodrošinātu ātrāku, ērtāku un vienkāršāku pieslēguma ierīkošanas procesa gaitu, veicinātu efektīvāku esošās sadales sistēmas infrastruktūras izmantošanu un nodrošinātu mazāku sistēmas operatora administratīvo resursu iesaisti.

Spēkā esošais regulējums noteic praktiski vienādu pieslēguma ierīkošanas kārtību un pieslēguma maksas noteikšanas metodiku tehniski atšķirīgiem pieslēgumu veidiem, savukārt Noteikumu projekts paredz jaunu pieeju pieslēguma maksas noteikšanā. Izmaiņas pieslēguma atjaunošanas procesā arī saistītas ar tā harmonizēšanu, visiem lietotājiem nodrošinot vienādus pieslēguma atjaunošanas nosacījumus, t.sk. jaudas uzturēšanas izmaksu konkrētā pieslēguma atjaunošanai aprēķinu un aprēķina termiņa ierobežojumu.

Konsultāciju dokumentā norādīts, ka jaudas uzturēšanas izmaksas termiņa ierobežojums (24 mēneši) noteikts, lai nodrošinātu pieslēguma ierīkošanas maksas samērību, nepieļaujot iespēju, ka pieslēguma atjaunošanas maksas apmērs rada barjeras lietotāja pieslēguma atjaunošanai. Ievērojot, ka jaudas uzturēšanas maksas mērķis ir veicināt lietotāju izvērtēt un

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.

izvēlēties atbilstošu pieslēguma atļauto slodzi, tādējādi dodot sistēmas operatoram skaidrus signālus par sistēmas optimizēšanas iespējām, 24 mēneši izvēlēti kā samērīgs periods, kurā lietotājam būtu jāparedz savas nākotnes vajadzības. Jaudas uzturēšanas izmaksas konkrēta pieslēguma atjaunošanai aprēķina par pirmo 24 mēnešu periodu, lai nodrošinātu lietotājam skaidru jaudas uzturēšanas izmaksu aprēķina kārtību.

Savukārt izmaiņas tehnisko parametru maiņas procesā nepieciešamas, lai līdzsvarotu visu lietotāju intereses. Noteikumu projektā paredzēts, ka maksa par pieslēguma atļautās slodzes palielināšanu (atjaunošanu) pēc iepriekš veikta slodzes samazinājuma attiecīgajā pieslēgumā nevar pārsniegt jaudas uzturēšanas izmaksas par pirmo 24 mēnešu periodu, kurā pieslēguma atļautā slodze samazināta, nodrošinot vienlīdzīgu pieeju ar pieslēguma atjaunošanu objektiem.

No iepriekš minētā KP secina, ka jaudas uzturēšanas izmaksas Noteikumu projektā attiecinātas uz visiem lietotājiem (neatkarīgi no tā, vai pēc elektroenerģijas pārtraukuma vai tehnisko parametru maiņas objektā lietotājs ir mainījies vai nē) gan gadījumos, kad elektroenerģijas piegāde objektam bijusi pārtraukta, gan gadījumos, kad pieslēguma atļautā slodze tiek samazināta un pēc laika atjaunota. Jaudas uzturēšanas izmaksas aprēķina par pirmo 24 mēnešu periodu arī situācijās, kad pieslēguma atjaunošana vai tehnisko parametru maiņa notiek pēc 24 mēnešu perioda, t.i., Noteikumu projekts neparedz noilgumu jaudas uzturēšanas izmaksu samaksai. Tādējādi, piemēram, ja lietotājs pieslēgumu vēlēties atjaunot pēc 10 gadiem, tam tāpat būs jāsamaksā jaudas uzturēšanas izmaksas par pirmo 24 mēnešu periodu.

No Konsultāciju dokumentā norādītās informācijas neizriet pamatojums jaudas uzturēšanas izmaksu par tieši 24 mēnešu periodu un tā samaksai neierobežotā laika periodā, līdz ar to KP nav iespējams sniegt viedokli par to, ar ko attaisnojama beztermiņa jaudas uzturēšanas izmaksu par tieši 24 mēnešu periodu, un, vai šāds pienākums ir samērīgs un attaisnojams attiecībā pret konkrētā regulējuma mērķi.

No Konsultāciju dokumenta 8. attēla izriet, ka 2020. gadā elektroapgādi pēc 9 mēnešu pārtraukuma atjaunoja tikai 1,1 % lietotāju, pārlicinoši lielākā daļa (96,93 %) to izdarīja pēc 6 mēnešu pārtraukuma. Neskatoties uz to, ka tikai neliela daļa klientu (atbilstoši minētajai statistikai mazāk par 1,1 %) izmantotu iespēju atjaunot elektroapgādi periodā no 13. līdz 24. mēnešiem, SPRK ir izvēlējis 24 mēnešus kā samērīgu periodu, kurā lietotājam būtu jāparedz savas nākotnes vajadzības. Tomēr KP ieskatā, ņemot vērā statistikas datus, šādam termiņam nav acīmredzama izskaidrojuma kontekstā ar regulācijas mērķi, jo šajā periodā nav konstatējama vērā ņemama elektroapgādes atjaunošana. Līdz ar to pienākums maksāt jaudas uzturēšanas izmaksas par periodu no 13. līdz 24. mēnesim Konsultāciju dokumentā pirmšķietami varētu nebūt izskaidrots.

Arī ar Noteikumu un Grozījumu projektu SPRK piedāvātais variants par jaudas uzturēšanas izmaksu piemērošanu jebkuram lietotājam bez noilguma termiņa KP ieskatā Konsultāciju dokumentā nav objektīvi pamatots, jo sistēmas operatoram kā vienīgajam pakalpojuma sniedzējam būtu tiesības neierobežotā laiku iegūt jaudas uzturēšanas izmaksas, kas pārsniedz optimizācijas mērķi. Tādējādi KP ieskatā noilguma termiņa neesamība varētu nesasniegt Konsultāciju dokumentā norādīto leģitīmo mērķi par sistēmas optimizēšanas iespējām (veicināt efektīvāku esošās sadales sistēmas infrastruktūras izmantošanu un nodrošināt mazāku sistēmas operatora administratīvo resursu iesaisti) un to būtu nepieciešams plānot paredzamā un noteiktā laika periodā. Attiecīgi, ja pēc šī perioda beigām lietotājs būtu devis signālu sistēmas operatoram, ka attiecīgā jauda nav nepieciešama, sistēmas operatoram būtu tiesības rīkoties ar attiecīgo infrastruktūru vai arī gadījumos, kad attiecīgo jaudu ir nepieciešams palielināt, to attiecīgi palielinot. Papildus noteikts noilguma termiņš arī ļautu plānot izmaksas sistēmas operatoram tā, lai tas attaisnotu mērķi – sistēmas optimizēšanu.

Ņemot vērā minēto, KP ierosina noteikt pamatotu, samērīgu un attaisnojamu periodu

jaudas uzturēšanas izmaksu samaksai un attiecīgu noilguma periodu vai Konsultāciju dokumentā sniegt skaidrojumu, kāpēc tas nav nepieciešams un ir samērīgs attiecībā pret regulējuma mērķi.

Priekšsēdētājs

J. Gaiķis

Dāboliņa 68806490
Ieva.Dabolina@kp.gov.lv